

Sveriges förenade studentkårer

Handläggare: Simon Berg Datum: 2015-04-07 Dnr: PU2-13/1415

Remissvar: Ändring i Centrala studiestödsnämndens (CSN) föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel

Sveriges förenade studentkårer, SFS, har av Centrala studiestödsnämnden (CSN) fått möjlighet att framföra synpunkter på remissen ”Ändring i Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel” (Dnr 2015-119-2785)

SFS inkommer här med sina synpunkter.

Dag som ovan,

Rebecka Stenkvist, ordförande
Sveriges förenade studentkårer
08-54570105
rebecka.stenkvist@sfs.se

Simon Berg, utredare
Sveriges förenade studentkårer
08-54570110
simon.berg@sfs.se

Sveriges förenade studentkårer

SFS remissvar (Dnr 2015-119-2785):

Inledande kommentarer

SFS är överlag positiva till att CSN föreslår förtydliganden inom föreskrifter och allmänna råd gällande beviljning av studiemedel. En tydligare terminologi och klargörande av administrativa förfaranden ökar transparensen kring beviljning av studiemedel och därmed rättssäkerheten för studenten. SFS välkomnar det arbete som lagts ner och resultatet av det.

SFS representerar ca 275 000 studenter i högre utbildning och ger därför sina synpunkter utifrån den gruppens perspektiv. SFS kommenterar inte de avsnitt som behandlar gymnasieskolan och studiemedelsansökningar gällande gymnasiestudenter. I det här remissvaret använder SFS begreppet studenter för personer som studerar vid universitet och högskola.

Nedan lämnar vi våra kommentarer på remissen och vi vill särskilt uppmärksamma er på våra kommentarer kring föreslagna förändringar i utbetalningen av studiemedel.

Merkostnadslån för undervisningsavgifter (2.5.1)

SFS anser att terminsbegränsningen i möjligheten att ta ut merkostnadslån för studieavgifter stryks och att det nu kommer att vara möjligt att själv disponera hela summan är positivt eftersom det ökar chanserna att kunna finansiera hela studieavgifter via lån.

SFS anser dock att studieavgifter inte är någonting som ska uppmuntras, och att alla ska ha lika möjligheter till högre utbildning vilket är ett fundament i hur högskolan ska styras och verka.

Merkostnadslån som har skrivits av (2.5.2)

SFS anser att listan över händelser som kan ligga till grund för att merkostnadslån kan skrivas av måste kompletteras med händelser utom studentens påverkan, så som exempelvis politiska oroligheter i den omfattningen att studenten inte kan genomgå examination. En student har i ett sådant fall inte haft ett reellt utbyte av lånet och bör därför kunna få det avskrivet.

Utbetalningar (2.7.1)

Enligt CSN:s förslag till utbetalning av studiemedel för utlandsstudier kommer dessa att göras förskottsvis varje månad, precis som vid studier i Sverige. Det kommer till skillnad från idag, då utbetalningen skett genom en klumpsumma tidigast tre veckor innan studiernas början, att ske uppdelat över terminen.

Sveriges förenade studentkårer

SFS menar, precis som regeringen anser, att studiemedel för utlandsstudier som huvudregel bör betalas ut månadsvis i förskott. Anledningen är att minska felaktiga utbetalningar till studenter som kan bli kostsamma och bidra till onödiga återbetalningar för studenterna.

SFS anser dock att det fortsättningsvis måste vara möjligt för studenter att kunna få hela studiemedlet utbetalat vid terminens start om det finns särskilda behov för det. Det är vanligt vid studier utomlands att till exempel hela terminens boendekostnad eller avgifter till lärosätet ska betalas vid start. En student ska inte behöva ta ytterligare lån, varken från CSN eller från någon annan för att kunna betala dessa kostnader.

Att, som nu är föreslaget, inte ha möjlighet att råda över studiemedlet och dess utbetalningar kan placera studenter i en onödig lånesituation. SFS anser att de särskilda skäl som nämns i remissen för att kunna få hela beloppet utbetalt vid terminsstart måste omfatta inte bara de som kommer att ha svårt att ha tillgång till ett konto, utan utökas till att omfatta även de som kan uppvisa stora initiala kostnader direkt kopplade till möjligheten att bedriva sina utlandsstudier, så som till exempel förskottshyror.

Vid samtal med CSN har framkommit att de ser merkostnadslånet som en möjlig lösning för att kunna betala initiala kostnader. SFS vill betona att det är av största vikt att en student inte behöver, eller uppmuntras till, att belåna sig mer än nödvändigt och att det därför är mycket viktigt att hitta en lösning på detta problem.

SFS är mycket oroad över den utveckling vi ser där en allt större del av den ekonomiska risken läggs över på studenten i allmänhet. Obalansen mellan lån och bidrag i studiemedlet har ökat under en längre period och studenters skuldbörda ökar. Vi vill därför ytterligare betona vikten av att en student inte ska behöva ta ett lån för att täcka kostnader som ryms i det vanliga studiemedlet.

Det är också mycket viktigt att utlandsstudier ska vara ett alternativ för alla studenter oavsett bakgrund och möjligheter till stöd utanför studiemedelssystemet.

SFS förstår att det kan innebära en försvårad administration att utöka vilka som kan få hela terminens studiemedel utbetalat i klump, men anser att detta är mycket viktigt för att skapa förutsättningar för alla att ha möjlighet att studera utomlands.

Samma belopp oavsett studieland

SFS har i tidigare remissvar tillstyrkt förändringen till enhetliga belopp för utlandsstudier och välkomnar en förändring till en fast summa för bidrag och lån vid utlandsstudier. Samtidigt måste betonas att nivån på

Sveriges förenade studentkårer

studiemedlet måste vara tillräckligt högt för att täcka levnadskostnader i alla länder. Det är centralt att studiemedlet möjliggör för alla studenter oavsett ekonomiska möjligheter att välja studieland efter en utbildnings innehåll och ens intresse, och inte efter kostnadsläge. Det är också viktigt att det finns lättillgänglig information om kostnadsläget i ett land så att inte en student använder fler veckor med studielån än nödvändigt.

Längre remisstid hade varit önskvärt

SFS tycker att remisstiden för förslaget borde varit längre, särskilt med tanke på att remissvaret ska inlämnas direkt efter påskhelgen.

Positivt med besök och dragning av remiss

SFS tycker att det var positivt med CSN:s besök och dragning av remissen för att svara på SFS frågor och lyssna på våra synpunkter.